

ZE SPOLEČNÉ PŘÍPRAVY SPOJENECKÝCH ARMÁD

V článku shrnuji některé zkušenosti z přípravy štábů a vojsk při spojeneckých cvičeních.

Ve všech soudobých armádách, především v armádách socialistického typu, je přesná a nepřetržitá součinnost vojsk považována za jednu ze základních podmínek dosažení úspěchu v soudobém boji. Operace budou vést vojska vícenárodnostního složení za podpory celé řady druhů vojsk a speciálních vojsk, která jsou vybavena různorodou technikou s různými parametry a se specifickými bojovými vlastnostmi a možnostmi. To vyžaduje nepřetržitou a přesnou součinnost spojeneckých armád v přípravě i vedení operací.

Úkoly součinnosti stanoví velitel při přijímání rozhodnutí a předává je podřízeným s vydáním bojových úkolů. Při vícenárodnostním složení v ruském jazyce.

Součinnost mezi spojeneckými vojsky se organizuje v souladu s polními řády a předpisy podle způsobu plnění bojových úkolů, směrů, čar a času. Podle bojových úkolů se součinnost organizuje zpravidla do celé hloubky operace (boje), podrobně však do hloubky bližšího úkolu. V obraně spíše podle etap ničení nepřítele.

V obraně též upřesňujeme činnost podle směrů. Jde o určení způsobu činnosti vojsk na pravděpodobném směru hlavního úderu nepřítele a na dalších směrech jeho útoku, na bocích a v mezerách mezi sousedy, což má velký význam zejména mezi uskupeními různých národnostních armád.

Při součinnosti vojsk podle čar jde v podstatě o zpřesnění činnosti vojsk na různých důležitých čarách v operaci. V útoku jsou to např. čáry zasazení vojsk, čára zteče, čára bezpečnostní vzdálenosti, čára k odražení protiúderu atd.

Jedním z charakteristických rysů soudobé operace budou časté změny v uskupení vojsk. Vyplyvá to z dynamičnosti operací, z potřeby přesunovat a zasazovat nové čerstvé síly k zabezpečení rychlého tempa operace a narůstání úsilí do hloubky obrany nepřítele. K úhradě vojsk po hromadných jaderných úderech nepřítele budou vytvářena nová úderná uskupení zpravidla ze spojeneckých armád. Zabezpečení jejich přesunů k zasazení do prvního sledu nebo k zaujetí prostoru v bojové sestavě proto vyžaduje zvláštní pozornosti.

Bude nutné především navázat styk se štábem přesunovaného národního svazu (svazku) a jeho komisionální převzetí. Tak tomu bylo např. při cvičení „DRUŽBA-82“. Tanková divize sovětské armády byla podřízena veliteli vševoj-skové armády ČSLA. Veliteli přebírajících stupňů byly vytvořeny komise v čele se zástupci příslušných velitelů. O převzetí svazku byl zpracován protokol, který obsahoval: situaci v jednotkách; morálně politický stav; poznatky o bojových zkušenostech, vycvičenosti a celkové bojové připravenosti; stav materiá-lního a technického zabezpečení. Protokol byl sepsán v ruském jazyce.

Po převzetí se komise (operační styčná skupina) přesune v sestavě jinoná-rodni součásti do určeného prostoru. Přitom informuje štáb přesunovaného svazu (svazku) o všeobecné situaci na frontě, na osách přesunu, o radiační, chemické, biologické a zdravotnické situaci, o karantenizovaných prostorech v pásmu (na osách) přesunu; o působení vzdušného nepřítele a možnostech ohrožení přesunujících se vojsk, o snadno zranitelných místech od diverzních skupin, prostorech vysazení nepřátelských vzdušných výsadků, seznamuje s únosností mostů a dalších silničních objektů, se stavem, průběhem a zabez-pečením možných dočasných objížděk; zabezpečuje, organizuje a řídí pořádko-vou a regulační službu podle plánu přesunu štábu svazu (který ji vyslal); předává údaje o teritoriálním systému spojení na osách přesunu; informuje a seznamuje se všemi opatřeními na teritoriu, která mohou přesunovaná vojska využít v případě potřeby. Styčná skupina udržuje stále spojení s vlastním ve-litelem a štábem a informuje ho o pohybu vojsk, jejich situaci a o opatřeních, která byla v průběhu přesunu přijata.

Stanovené úkoly vyžadují sladění bojové činnosti tak, aby dosažené výsledky v operaci jedné národních sil mohla efektivně využít spojenecká vojska včleněná do operační sestavy, např. k plynulému zasazení do prvního sledu, k plnění úkolů jako OMS, vystřídání uskupení vojsk zničených po jaderných úderech nepřítele a pod. Při vedení bojové činnosti s přechodem na použití jaderných zbraní půjde o komplexní využití výsledků prvního jaderného úderu a dalších jaderných úderů, úderů letectva a paleb dělostřelectva.

V rámci cvičení „DRUŽBA-82“ šlo o získání zkušeností při zabezpečení kom-plexního palebného ničení. Zkušenosti ukazují, že větší pozornost bude nutné zaměřit na:

- hlubší procvičení součinnosti mezi orgány velení dělostřelectva a letec-tva, výzbrojní služby a týlem;
- včasné získávání hodnověrných průzkumových zpráv o rozmístění cílů v nepřátelské obraně jako rozhodujícího podkladu pro palby dělostřelectva a údery letectva;
- zabezpečení protivzdušné obrany uskupení sil a prostředků dělostřelec-tva;
- spojení a dodržování provozního řádu na pojítkách;
- řešení součinnostních otázek a způsobů předávání zpráv a informací při vedení společné bojové činnosti svazků spojeneckého složení, zdokonalení práce skupin jaderného a palebného plánování na taktickém stupni;
- přísun munice do palebných postavení ve stanovených lhůtách;
- včasnou úhradu velké spotřeby raket a munice;
- zabezpečení dokonalé organizace technického zabezpečení.

Rozhodující význam ve výzbrojním zabezpečení spojeneckých vojsk bude mít stav a možnosti doplňování zásob munice pro neunifikované zbraně. Sou-činnost v této oblasti zaměříme na stanovení prostorů rozmístění útvarů vý-

zbrojní služby a jejich manévry; informaci o počtech raket, zbraní a munice, o rozložení zásob, složení a hmotnost palebného průměru a získání přehledu o jejich technickém zabezpečení; stanovení spotřeby raket, protiletadlových raket, norem spotřeby munice a stanovení zásob ke konci operace; systém zásobování s přihlédnutím ke skutečnému současnému stavu unifikace a specifikám spojeneckých vojsk.

Spojenecká cvičení jsou nenahraditelným vyučovacím procesem operační, bojové, polní přípravy vojsk v přípravě a vedení operací (bojové činnosti), ve zdokonalování součinnosti a v získání organizátorských schopností orgánů velení všech stupňů. Společná operační a vševojsková bojová činnost, projev vzájemné součinnosti, pomoci a podpory v těžkých podmínkách cvičení sbližují vojáky různých národností, upevňují soudržnost a víru ve své bratry ve zbraní.

Společná cvičení také ukazují, že nejsou ještě zcela překonány některé problémy v organizaci součinnosti mezi armádami, zejména v otázkách tvůrčí práce a jazykového projevu. Ke zlepšení spolupráce při navázání součinnosti s orgány velení jiné národnosti se nám osvědčilo vysílat styčné skupiny s aktivními znalci ruského jazyka. Tyto skupiny je vhodné vysílat zejména k zabezpečení hlavních a důležitých úkolů, a to k podřízeným svazkům, k sousedům, k podpůrným prostředkům atd. K zabezpečení urychleného a plynulého převzetí spojeneckého svazku (svazku i útvaru), jeho rychlého stmelení v novém složení, jsou ve štábech promyšlené metodiky práce velitelů a štábů s připravenou formalizovanou dokumentací v ruském jazyce.

Začlenění součástí jiné národnosti do vlastní operační sestavy probíhá v podstatě po dvou liniích. Jednak je to vlastní převzetí příslušného uskupení vojsk, které zabezpečí určená komise. Praxe ukazuje, že pro převzetí je nezbytně nutná doba u útvaru 1—2 hodiny, svazku 3—5 hodin a svazu 6—8 hodin. Za druhé je to vytvoření podmínek pro splynutí a zajištění stanovené činnosti spojeneckých vojsk. Toto je úkolem operační styčné skupiny. Tato zabezpečuje, prosazuje a zajišťuje nepřetržité spojení a velení, předává informace, udržuje součinnost jak v období přípravy operace, tak i v jejím průběhu. Zabezpečuje pochopení stanoveného úkolu a jeho proniknutí do vojsk. Splnění úkolu hlásí veliteli, který ji vyslal.

Zkušenosti potvrzují, že obsah činnosti styčné skupiny (operační skupiny) se rozšíří po stanovení bojového úkolu převzatému svazu (svazku). Budou poskytovat pomoc při zabezpečení bojové činnosti, při přípravě a vedení operace, boje s důrazem na společnou činnost vojsk, zabezpečení boků, udržování nepřetržitého spojení mezi orgány velení. Budou předávat hlášení o situaci a získávat informace o přijatých opatřeních v řízení bojových akcí vojsk různého národního složení. Nezaměňují však orgány velení a nesnímají z velitelů a štábů odpovědnost za organizaci pevného nepřetržitého velení vojskům a součinnosti mezi nimi.

Složení, materiální vybavení a rozmístění styčných (operačních) skupin vychází z konkrétní situace a úkolů. Může být proto různé. Styčná skupina bude využívat rádiového, radioreléového a linkového spojení. Rozsah a druh jednotlivých spojů závisí na operačně taktické situaci, přijatém způsobu velení a možnostech spojovacích sil a prostředků. Prakticky půjde o přímé spojení (přímé propojení spojovacích soustav, spolupráci národních obsluh), nebo o vzájemnou výměnu styčných (operačních) skupin se spojovacími prostředky (využitím spojovacích prostředků mezi vlastním VS a styčnou skupinou). Je možná i kombinace těchto způsobů (část spojovacích kanálů vede přímo do

příslušného spojovacího uzlu spojeneckého vojska, část pro potřebu styčné skupiny). Současně může být zabezpečeno rádiové spojení jen spojovacími prostředky jednoho účastníka.

Při zabezpečení spojení jsou ještě některé problémy. Vyplynávají z různorodé (co do typu, technických parametrů a provozních možností) spojovací techniky, jazykové znalosti obsluh při provozně technické manipulaci, rozdílných pracovních pomůcek obsluh a odborné dokumentace řídicích orgánů na jednotlivých stranách. Chybí též osobní styk funkcionářů, kteří zabezpečují spojení. K nevýhodám spojení styčné skupiny patří, že má k dispozici jen jedno položení spojovacích prostředků. Proto je třeba hledat v konkrétních podmínkách všechny možné cesty k posílení a zabezpečení spojení.

Součinnost je objektivní zákonitostí v soudobé operaci. Při společné činnosti spojeneckých armád se projevuje v organizaci součinnosti, která je zpravidla orientována ve prospěch vševojskových svazů (svazků), které jsou na hlavním směru úderu a které plní hlavní úkoly. Vojska a jejich štáby udržují součinnost v průběhu celé operace (boje).

Složité podmínky vedení soudobé operace diktují i požadavky na součinnost. Mezi tyto požadavky patří cílevědomost, přesnost, pružnost a nepřetržitost.

Cílevědomost vzájemné spolupráce v podmínkách svazu spojeneckého složení se vyjadřuje zaměřením k jednotnému pochopení zámyslu společné činnosti a tím k cílevědomému, aktivnímu a iniciativnímu splnění uloženého úkolu. Toho se dosahuje efektivním ničením nepřítele všemi prostředky, které byly vyčleněny pro plnění rozhodujících úkolů a účelným rozdělením cílů a stanovením takových bojových úkolů podřízeným, které vycházejí z jejich reálných bojových možností.

Přesnost spočívá v pečlivém, konkrétním a koordinovaném stanovení bojových úkolů bez ohledu na národní příslušnost a v jejich věcném a přesném splnění jak v prostoru, tak v čase. Vysoká rozhodnost, pevná vůle a tvůrčí iniciativa velitelů a štábů příslušných spojeneckých součástí v jednotném bojovém svazu při plnění bojových úkolů je předpokladem přesného jednotného postupu.

Pružnost a pevnost spočívá ve schopnostech orgánů velení a vojsk včas zpřesnit národní armádám (velitelům, štábům a vojskům) dříve stanovené úkoly na základě vývoje nebo změny operačně taktické situace, nebo podle nových úkolů.

Nepřetržitost vyjadřujeme ve stanoveném způsobu součinnosti vojsk, který vychází ze společného zámyslu činnosti, z přesných kalkulací a propočtů.

Příprava, organizace a zabezpečení vzájemné spolupráce, nepřetržitě organizace součinnosti při přípravě a vedení operace je určena možnostmi, charakterem operace a jejími podmínkami. Za hlavní můžeme považovat kvalitu a počet sil a prostředků, organizaci a naplněnost spojeneckých vojsk, způsob bojové činnosti, úroveň bojové připravenosti jednotlivých národních armád, jejich velitelů a štábů, čas na přípravu bojové činnosti a obsah obdržených bojových úkolů. K tomu patří i umění sladit činnost druhů vojsk, speciálních vojsk a služeb jednotlivých národních armád a zabezpečit součinnost mezi těmito druhy vojsk a týlem. Jsou to široce obsáhlé a složité problémy. Vzhledem k rozsahu článku zmíním se jen o některých.

Tak např. z hlediska zpravodajského při vzájemné součinnosti je třeba podrobně vyřešit tyto otázky:

— stanovení pásem (prostorů) odpovědnosti svazů, svazků a útvarů za vedení průzkumu;

— vzájemné sladění hlavních a záložních prostorů (stanovišť, čar, směrů) k rozvinutí a činnosti sil a prostředků průzkumu;

— rozdělení sil a prostředků průzkumu všech druhů na jednotlivé úkoly, objekty nebo prostory v souladu s jejich skutečnými bojovými možnostmi a připraveností;

— pořadí plnění úkolů podle prostoru a času;

— realizace průzkumových opatření k zabezpečení komplexnosti průzkumu;

— koordinace činnosti mezi zasazenými průzkumnými orgány druhů vojsk;

— organizace nepřetržitého spojení s průzkumnými orgány a místy řízení průzkumu svazů a svazků;

— realizace opatření k zajištění bezpečnosti průzkumových jednotek, které jsou v bezprostředním dotyku s nepřítelem;

— způsob předávání zpráv o nepříteli a vzájemná výměna informací.

Při spojeneckých cvičeních se osvědčil osobní styk zpravodajských náčelníků nebo styčných skupin při plánování a přípravě operace. To umožňuje nejen výměnu získaných informací a potřebných dokumentů, ale i předání zasazených průzkumných orgánů do podřízenosti svazů, svazků a útvarů jiné spojenecké armády bez narušení jejich činnosti. K této situaci může dojít při změně pásma činnosti, např. při zasazování druhých sledů a záloh, nebo při organizaci průlomu.

Z hlediska chemického zabezpečení spojeneckých armád jsou v chemickém vojsku vytvořeny dobré organizační podmínky v tom, že máme přibližnou organizaci chemických útvarů a jednotek jako Sovětská armáda. Jejich možnosti jsou přibližně stejné, což umožňuje a vytváří vhodné podmínky k jejich využití při zasazení ve prospěch spojeneckých vojsk. Umožňuje to i jednotné zpracování požadovaných propočtů.

V oblasti varování vojsk před radiačním, chemickým a biologickým zamořením není zcela vyřešen problém vzájemné informovanosti štábů, protože je různý systém kódování zpráv o parametrech úderu ZHN a radiační a chemické situaci.

Jednou z důležitých podmínek úspěšné spolupráce v přípravě a vedení operací bude všestranná, včasná a vzájemně sladěná příprava týlu k realizaci úplného týlového zabezpečení spojeneckých vojsk. Zkušenosti potvrzují správnost stanovených základních principů pro týlové zabezpečení vzájemně podřízených svazů (svazků). Týlové zabezpečení národních uskupení vojsk se zpravidla uskutečňuje vlastními silami a prostředky z národních zdrojů. V jednotlivých případech bude národní svazky plně zabezpečovat týl svazu, do jehož sestavy jsou dočasně včleněny, s výjimkou výstroje a speciálních zásobovacích předmětů.

Půjde-li o krátkodobou změnu podřízenosti, např. při dokončení a ničení nepřítele, změna v podřízenosti se neřeší komplexně, pak týlové zabezpečení řeší dosavadní velitel a jeho náčelník týlu.

V případech předání spojeneckých vojsk s částečným rozsahem úkolů týlového zabezpečení se přebírají jen ty úkoly týlového zabezpečení, které jsou nezbytné pro další zabezpečení činnosti nově podřízených spojeneckých vojsk.

V případech převzetí spojeneckých vojsk s úplným rozsahem úkolů týlového zabezpečení dochází zpravidla k začlenění jednotlivých svazů (svazků) do podřízenosti, aniž by bylo možné vyčlenit k jejich týlovému zabezpečení odpovída-

jící síly a prostředky. Tíha úkolů týlového zabezpečení bude spočívat na týlu přebírajícího svazu (s výjimkou zásobování neunifikovaného materiálu).

Pro součinnost mezi týly svazů se vytvářejí operační skupiny podle rozhodnutí nadřízeného. Tyto sepisují „Protokol o předání (převzetí) týlu do podřízenosti“. V dalším se pak zaměřují na řešení problémů:

V jakém rozsahu a jakým způsobem bude probíhat zásobování neunifikovaným materiálem. Zda zásobování unifikovaným materiálem bude zabezpečeno v požadovaném čase a prostoru. Potřeba a rozsah dopravního zabezpečení. Forma a rozsah využívání formalizované dokumentace pro velení a řízení týlu (způsob spojení). Upřesnění požadavků v některých druzích materiálu z hlediska národních zvláštností.

V jednotlivých službách se klade důraz na řešení problémů, které vznikají z národních zvláštností.

Ve službě PHM vycházíme z toho, že většina základních druhů paliv je sice unifikována nebo plně zaměnitelná, ale vzhledem k rozdílné skladbě motorové techniky je tvorba zásob a potřeba přísunu v jednotlivých druzích PHM naprosto rozdílná. Bude nutné změnit skladbu naložení některých dopravních útvarů, projednat technickou stránku předávání zásob, ujednotit přepravní a přečerpávací prostředky.

Ve výstrojní službě přihlížíme k tomu, že u výstrojního materiálu převažuje neunifikovaný materiál, jehož možnosti unifikace jsou omezeny určitými národními tradicemi a zvyklostmi.

V proviantní službě půjde při součinnosti o dojednání změn ve skladbě potravin podle příslušné stravní normy při respektování národních zvyklostí ve stravování.

V oblasti vojenské dopravy bude vhodné se vzájemně informovat o způsobu řízení přesunů orgány silniční pořádkové služby, o opatřeních ke zvýšení odolnosti, obnově a údržbě výkonných železničních směrů a příček a v případě rozsáhlého ničení železnic o možnostech využívání izolovaných úseků železniční sítě.

Ve zdravotnické službě jde o vzájemnou informaci o rozvinutých etapách odborné lékařské pomoci a nemocničních základnách, o organizaci léčebně odsunového zabezpečení, o hygienicko-epidemiologické situaci vlastních vojsk a území a o možnostech vzájemného doplnění zdravotnickým materiálem a technikou.

Závěrem chci uvést, že vedení společných operací vyžaduje organizaci nepřetržitě součinnosti ve všech sférách činnosti orgánů velení, vojsk a týlu nejen v horizontální, ale i ve vertikální rovině.